

NORGES HØYESTERETT

Den 23. juli 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Kallerud i

HR-2014-01541-U, (sak nr. 2014/1346), straffesak, anke over kjennelse:

A

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder videre anke i sak om besøksforbud etter straffeprosessloven § 222a.
- (2) A anmeldte 21. juni 2012 sin tidligere ektefelle B for mishandling/sjikane i og etter ekteskapet. A begjærte samtidig besøksforbud for B. Besøksforbud ble ilagt ved Follo tingretts kjennelse 26. september 2013, med en varighet til 26. mars 2014. Ved utløpet av besøksforbudet begjærte A forlengelse av besøksforbudet. Follo politidistrikt avslo begjæringen. A klaget på vedtaket. Follo tingrett avsa kjennelse 3. juni 2014 med slik slutning:

"Begjæringen om besøksforbud tas ikke til følge."
- (3) A anket til Borgarting lagmannsrett, som 30. juni 2014 avsa kjennelse med slik slutning:

"Anken forkastes."
- (4) A har anket til Høyesterett. Det er gjort gjeldende at B har fortsatt med den psykiske trakasseringen, og at det derfor må ilegges besøksforbud.
- (5) *Påtalemyndigheten* har vist til underinstansenes kjennelser og støtter seg til den begrunnelse som er gitt for disse avgjørelsene.
- (6) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd. Anken retter seg kun mot bevisvurderingen/den konkrete rettsanvendelse. Det er da ikke noe i anken som Høyesterett kan prøve. Høyesterett kan imidlertid, uavhengig av hva som er påberopt i anken, prøve lagmannsrettens lovtolkning.

- (7) Lagmannsretten angir først på riktig måte de vilkår som må oppstilles for at besøksforbud skal kunne nedlegges. Retten viser deretter til tingrettens begrunnelse for ikke å videreføre besøksforbudet, og gir sin tilslutning til denne.
- (8) Tingretten drøfter muligheten for at det er anmeldte som står bak den trakassering den ankende part har vært utsatt for, men konkluderer ikke. I stedet avslås begjæringen om besøksforbud med at vilkåret i straffeprosessloven § 170 a ikke er oppfylt. I kjennelsen heter det om dette:
- "Hvis det forutsettes at noen jevnlig har besøkt eiendommen til A, er det lite som tyder på at besøksforbudet har hatt noen effekt. Det er heller ikke noe som tyder på at et videre besøksforbud vil ha noen effekt eller forhindre de påståtte fredskrenkelsene. Dette gjelder uansett om det er B eller andre som står bak disse. Retten kan se at et videre besøksforbud kan gi A noe større trygghet, og kanskje gjøre det lettere å kontakte politiet hvis noe skulle skje. Et besøksforbud er imidlertid et tvangsmiddel som bare skal benyttes i den utstrekning det er tilstrekkelig grunn til det, jf. straffeprosessloven § 170a. Hvis det skal gis et besøksforbud, må det være begrunnet i det minste i en tro på at et slikt forbud antas å ville ha en effekt i forhold til de påståtte fredskrenkelsene. At A vil få en økt følelse av trygghet, er ikke tilstrekkelig grunn for å videreføre et besøksforbud. Særlig gjelder dette når det bevismessige grunnlaget for at det har foregått og vil foregå videre fredskrenkelser – som kan knyttes til B – er svakt."**
- (9) Dette bygger på en uriktig forståelse av straffeprosessloven § 170 a. Under den forholdsmessighetsvurderingen som bestemmelsen forutsetter, kan det ikke vektlegges at et besøksforbud antas ikke å ha effekt i forhold til de påståtte fredskrenkelsene. Et av formålene med å etablere et besøksforbud dersom vilkårene for det er oppfylt, er ved siden av den preventive betydningen, å kunne straffeforfølge et brudd på forbudet nettopp for det tilfellet at det ikke har noen effekt – altså at besøksforbudet ikke blir etterlevd av den som er ilagt forbudet, jf. straffeloven § 342 første ledd bokstav b. Den lovtolking lagmannsretten bygger på innebærer at den et besøksforbud retter seg mot, kan hindre at forbudet videreføres ved å sette seg utover dette. Slik kan straffeprosessloven § 170 a ikke forstås.
- (10) Lagmannsrettens kjennelse må da oppheves.
- (11) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: